

KROLUJĄCY (48) *part praes act impf*

krolujący (47), **krolując** (1); krolujący : krolując *BielKron* (1 : 1).

o *prawdopodobnie pochylone (tak w: król itp.)*.

sg m N krolujący (7). ◊ *G* krolując(e)go (3). ◊ *D* krolując(e)mu (5). ◊ *A* krolując(e)go (7). ◊ *I* krolującym (2). ◊ *V* krolujący (3). ◊ *f N* krolując(a) (1). ◊ *A* krolując (1). ◊ *n N* krolujące (1) [*krolując cf krolować part praes act*]. ◊ *D* krolując(e)mu (1). ◊ *pl N m pers* krolujący (1). ◊ *G* krolujących (13). ◊ *D* krolującym (1). ◊ *A m pers* krolując(e) (1). ◊ *L* krolujących (1).

Sł stp s.v. krolować, Cn brak, Linde bez cytatu.

1. *Który kroluje, sprawuje władzę; król; regnator, regnatrrix Calep; regnans PolAnt; rex Vulg* (35) : Widzyałem też wżytki żywiące pod słońcem służąc dzyecięciu/ ktore miało ná mieyfcu oycowfkim krolować/ Y to márność (*marg*) Dzyecię krolujące. (–) *BielKron* 80; *GrzegRóżn* I4; *HistRzym* 113; Męczeństwo Ermigildá Krolá Wiífygotow w Hiszpaniey kroluiących *SkarŻyw* 367.

α. *W funkcji rzeczownika* (7) :

»krolujący« = *król* (6): *Calep* 907a; *Bym Anyelkiego Páná/ kroluiących Roskázycielá/ y sřprawcę władnących [...]* przyiął *GrabowSet* O2v.

Wyrażenie: »krol krolujących« = *rex regnantium PolAnt; rex regum Vulg* (4): *BudNT* 1.Tim 6/15; *SkarJedn* 61; á będąc [*Chrystus*] Krolom Kroluiących/ y Pánem niebá y ziemie/ w vbogiem się domu y z vbogiey mátki národził *SkarŻyw* 486; *WujNT* 1.Tim 6/15.

»krolująca« = *krolowa* (1): *Regnatrrix – Kroluiacza. Calep* 907b.

a. *O Bogu* (24) : iáko práwy Krol á práwy dziedzić niebiefki iuż ieft wřtáwicznie kroluiący/ ktoremu iuż thám służy niezliczona wielkość Anyołów iáko przirodzonemu Pánu swoiemu. *RejAp* AA7v; *CzechRozm* 183; *SkarŻyw* 278; *ArtKanc* E5v.

krolujący nad kim (2): *RejPs* 112; Imię ieft mu Wřzechmogący/ Krol nád Krolmi kroluiący *ArtKanc* M10.

krolujący z kim (4): *PatKaz III* 107v; *RejPos* 203; *CzechEp* 427; Abyfmy ná cię pomnieli/ á ciebie záfwrze żádáli/ widzić wiefcznie náswięřfzego/ z Oycem iuż kroluiącego/ rácz wřczyć tego. *ArtKanc* Cv.

Wyrażenia: »w, na niebie krolujący« (1 : 1): wřgárdziłes Páná niebá po ziemi chodzącego/ boyże się teraz onego podłego człeka/ ná niebie kroluiącego. *SkarŻyw* 81, 68.

»krolujący na (wiek) wieki (wieczne), wiefcznie« [*szyk 7:: 6*] (9 : 4): *LubPs* M3 *marg*; wřzyfcychmy powinni nikomu inemu iedno Pánu Bogu swemu wiefcznie kroluiącemu czeńć á chwagę dáwác ná wieki wiefczne. *RejAp* 159v, 9v, 160, Ee2v; *RejPos* 76v, 203; *CzechRozm* 268v; *KarnNap* B3; Lecż dzifiefyży dzień ziąwieniem świętego Michála poświęcony ieft: ná czeńć Bogu kroluiącemu ná wieki Amen. *SkarŻyw* 422, 403; *ArtKanc* L5, T10v.

2. *Który przebywa z Bogiem w królestwie niebieskim, doznający szczęścia wiecznego* (13) :

krolujący z kim (10): Obrázy nye tylko sřwętych z Kryřtuřem yuż kroluyących/ ále y fámeo páná nářfego męki borzą *KromRozm I* D3v; *WujJud* 26v; *CzechEp* 78 [3 r.]; *GrabowSet* R3; *WujNT* 849, 625, 860; A świętym Bożym y duchom z Chryřtuřem kroluiącym tym służy: iż ich rádži wřpominamy *SkarKaz* 636b.

Wyrażenie: »w niebie krolujący« [szyk 5 : 1] (6): prośby nie tylko tu ná świecie żywiących/ ále y w niebie iuż kroluiących [Bóg] rad wyłtucha. *WujJud* 184v, 56; *CzechEp* 78; *WujNT* 573, 625, 860.

3. Górujący, panujący (1) : Widzyiałem pod łóńcem ná mieyfcu ładowym nielutość kroluiąc/ y ná mieyfcu łpráwiedliwóści niepráwość. [*Vulg Eccle* 3/16] *BielKron* 79v.

Synonimy: **1. panujący, władający.**

Cf **KROL, KROLOWAĆ**

AK